

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Kž-rz 16/2018-4

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ranka Marijana, predsjednika vijeća te Ileana Vinja i Melite Božičević-Grbić, članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Maje Ivanović Stilinović, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog D. J. i drugih, zbog kaznenih djela iz članka 120. stavka 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 53/91., 39/92., 91/92., 31/93. - pročišćeni tekst, 35/93., 108/95., 16/96. i 28/96. - dalje: OKZRH), odlučujući o žalbi branitelja optuženog V. Č. podnesenoj protiv rješenja Županijskog suda u Zagrebu od 15. siječnja 2018. broj Kv-Rz-16/2017. (K-Rz-14/2012.), u sjednici vijeća održanoj 4. veljače 2021.,

r i j e š i o j e:

Odbija se žalba branitelja optuženog V. Č., V. S., odvjetnika iz Z., kao neosnovana.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem Županijskog suda u Zagrebu određeno je suđenje u odsutnosti protiv optuženika D. J., M. P., V. Č., M. V. i J. K. na temelju članka 402. stavka 3. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14. i 70/17. – dalje: ZKP/08.).

Protiv tog rješenja žalbu je pravodobno podnio odvjetnik V. S., branitelj optuženog V. Č., ne navodeći konkretne žalbene osnove, s prijedlogom da Vrhovni sud Republike Hrvatske pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

Sukladno članku 474. stavku 1. u svezi s člankom 495. ZKP/08., spis predmeta dostavljen je Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Žalba nije osnovana.

Branitelj optuženika u žalbi ističe da je suđenje u odsutnosti u suprotnosti sa pravom na pravično suđenje zajamčeno člankom 6. stavcima 1. i 3. točkama C, D i E Konvencije za

zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine - Međunarodni ugovori“ broj 18/97., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02., 13/03., 9/05., 1/06. i 2/10.), jer optuženik ima pravo sudjelovati u raspravi, dok osoba koja nije prisutna pred sudom ne može ostvariti navedeno pravo. Pri tome se poziva na presude Europskog suda za ljudska prava Colozza v. Italija od 2. veljače 1985., Belziuk v. Poljska od 25. ožujka 1998. te „Sanadar protiv Hrvatske“ od 12. veljače 2005.

Naime, optuženiku se u ovom kaznenom postupku stavlja na teret počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva koje, unatoč tome što ne zastarijeva, predstavlja jedno od najpogibelnijih kaznenih djela. Pritom, način počinjenja tog djela, kako je to optuženiku stavljeno na teret pravomoćnom optužnicom, potom protek vremena od njegovog počinjenja (što po prirodi stvari ukazuje na opravdanu bojazan da će biti otežano izvođenje dokaza), interes oštećenika da se u razumnom roku odluči o kaznenoj odgovornosti optuženika kao i društveni interes da se ovakva djela sankcioniraju, u svom zbiru predstavljaju one osobito važne razloge iz članka 402. stavka 3. ZKP/08. zbog kojih je nužno da se suđenje protiv optuženika provede u njegovoj odsutnosti, a kako je to pravilno utvrdio prvostupanjski sud.

Nadalje, pravilno je utvrđenje prvostupanjskog suda da je u konkretnom slučaju ispunjena i daljnja zakonska pretpostavka iz članka 402. stavka 3. ZKP/08. da se protiv optuženika provede suđenje u odsutnosti jer nije dostižan državnim tijelima Republike Hrvatske, a njegovo izručenje kao niti suđenje u stranoj državi nije moguće.

Naime, protiv optuženika je još u istrazi rješenjem od 18. listopada 2007. broj Kio-25/2007., upravo zbog njegove nedostupnosti državnim tijelima, a potom i nakon pravomoćnosti optužnice, rješenjem od 14. lipnja 2012. broj Kv-rz-14/2012. određen pritvor iz osnove u članku 102. stavku 1. točki 4. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 110/97., 27/98., 58/99., 112/99., 58/02., 143/02., 62/03. - pročišćeni tekst i 115/06.) te naloženo izdavanje tuzemne i međunarodne tjeralice, nakon čega je 13. studenog 2017. izdan i europski uhiđbeni nalog, a koje su sve mjere, poduzete radi osiguranja njegove prisutnosti u postupku, ostale bez rezultata.

Također, optuženi V. Č. je prije podizanja optužnice zamolbeno ispitan 19. svibnja 2009. pred Okružnim sudom u Beogradu kojom prilikom je naveo adresu svog prebivališta, a na koju adresu su mu u više navrata uredno dostavljeni pozivi i druga pismena u predmetnom postupku (optužnica od 30. srpnja 2010., rješenje o odbijanju prigovora podnesenog protiv optužnice od 10. svibnja 2011., rješenje o određivanju pritvora od 14. lipnja 2012., izmjena optužnice od 3. ožujka 2015., poziv za pripremno ročište za 6. travnja 2016., pobijano rješenje). Međutim, optuženik se, iako ima saznanja o ovom postupku, niti jednom pozivu nije odazvao niti je svoj izostanak opravdao.

Sve istaknute okolnosti u svojoj ukupnosti, i prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda, bez sumnje ukazuju na zaključak da optuženik nije dostižan državnim tijelima Republike Hrvatske, a time i na postojanje daljnje zakonske pretpostavke za suđenje u odsutnosti.

Također, iz podataka u spisu proizlazi da optuženi V. Č. ima dvojno državljanstvo odnosno da je državljanin i Republike Hrvatske i Republike Srbije pa njegovo izručenje Republici Hrvatskoj nije moguće. Pritom se u konkretnom slučaju ne radi niti o kaznenim djelima organiziranog kriminala i korupcije, za koja djela je u skladu s odredbom članka 8. Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Srbije od 29. lipnja 2010. dopušteno izručenje državljana zamoljene države ili osobe bez državljanstva s prebivalištem u zamoljenoj državi. Uz navedeno, treba imati u vidu i odredbe Sporazuma o suradnji u progonu počinitelja kaznenih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida od 13. listopada 2006., sklopljenog između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije, gdje je propisano da u predmetima ratnih zločina nije moguća ekstradicija vlastitih državljana, ali isto tako nije moguć niti ustup kaznenog progona. Osim toga, i odredbom članka 67. stavka 2. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima („Narodne novine“ broj 178/04.) propisano je da do ustupa kaznenog progona može doći samo na prijedlog državnog odvjetnika, a takvog prijedloga u ovom konkretnom kaznenom postupku nema, budući da je nadležni državni odvjetnik naveo da se protivi ustupu kaznenog progona. Stoga je i u tom dijelu pravilan zaključak prvostupanjskog suda da u konkretnom slučaju ne samo da nije moguće izručenje, već nije moguć niti ustup kaznenog progona Republici Srbiji.

Kraj ovakvog stanja stvari, žalbeni navodi branitelja optuženika da je određivanjem suđenja u odsutnosti optuženiku povrijeđeno njegovo „pravo na pošteno suđenje“ nisu osnovani.

Naime, točno je da je suđenje u nazočnosti optuženika pravilo, a suđenje u odsutnosti samo iznimka. Tako je člankom 29. stavkom 2. alinejom 4. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 56/90., 135/97., 8/98. - pročišćeni tekst, 113/00., 124/00. - pročišćeni tekst, 28/01., 41/01. - pročišćeni tekst, 55/01. - ispravak, 76/10., 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - dalje: Ustav RH) te člankom 6. stavkom 3. alinejom c) Konvencije propisano da se u kaznenom postupku u kojem sudjeluje optuženik može braniti sam ili uz branitelja po vlastitom izboru, a ako nema dovoljno sredstava da plati branitelja, ima pravo na besplatnog branitelja pod uvjetom propisanim zakonom, što pretpostavlja situaciju optuženikove osobne prisutnosti. Na potonju se odredbu optuženik i poziva u svojoj žalbi.

Međutim, žalitelj zanemaruje činjenicu da je isto tako odredbom članka 29. stavka 2. alineje 5. Ustava RH propisano da je pravo optuženika da mu se sudi u njegovoj nazočnosti moguće ostvariti jedino u situaciji ako je isti dostupan sudu, a što u ovom konkretnom kaznenom postupku, iz razloga koji su naprijed navedeni i obrazloženi, nije slučaj, pa stoga, nasuprot prigovorima optuženika, donošenjem odluke o suđenju u odsutnosti nije došlo do povrede prava na pravično suđenje, a kako to neosnovano ističe žalitelj. Na takav zaključak ne utječu niti žalbeni navodi branitelja optuženika kojima upire na odluke Europskog suda za ljudska prava, i to Sanader protiv Hrvatske od 12. veljače 2015., u kojem predmetu je bila riječ o odbijanju obnove nakon osude u odsutnosti zbog kaznenih djela ratnog zločina, Belziuk protiv Poljske od 25. ožujka 1998., koja odluka se odnosi na pitanje prava optuženika da sudjeluje na žalbenoj sjednici te Colozza protiv Italije od 12. veljače 1985., koja se bavila utvrđivanjem statusa bjegunca, odnosno osobe kojoj se ne može ući u trag i suđenjem u odsutnosti, budući da se ne radi o jednakim pravnim situacijama.

Slijedom svega iznijetoga te budući da nisu počinjene povrede na koje drugostupanjski sud, u smislu odredbe članka 494. stavka 4. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19., dalje: ZKP/08-I), pazi po službenoj dužnosti, trebalo je na temelju članka 494. stavka 3. točke 2. ZKP/08-I odbiti žalbu branitelja optuženika kao neosnovanu i odlučiti kao u izreci.

Zagreb, 4. veljače 2021.

Predsjednik vijeća:
Ranko Marijan, v. r.